

Voorzitter: T. Moorlag (CU)

Namens de raad: J. Been (GroenLinks), J. Bushoff (PvdA), I. Venhuizen (D66), J. Dijk (SP), S. vd Pol (VVD), P. Rebergen (CU), T. van Zoelen (PvdD), R. Bolle (CDA), H. Moerkerk (100%Groningen), J. Atema (Stadspartij), S. Bosch (Student&Stad), B. Onnes (PVV)

Namens het college: C. Bloemhoff (wethouder), P. de Rook (wethouder), R. van der Schaaf (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

Herstelagenda

00:09:16

Voorzitter: Welkom allemaal bij deze meningvormende sessie over de Herstelagenda Groningen vooruit. We hebben digitaal drie mensen aanwezig, namelijk: de heer Rebergen van de ChristenUnie, de heer Atema van de Stadspartij en de heer Onnes van de PVV. We hebben vandaag een meningvormende sessie. Deze sessie is bedoeld voor het stellen van politieke vragen en het uitwisselen van meningen in het voeren van een debat. Dus geen technische of feitelijke vragen. We gaan ervanuit dat u die in de voorbereiding al gesteld hebt. We hebben ruim een uur de tijd en dat betekent dat er ongeveer drie minuten spreektijd per fractie zijn en op het einde hebben we nog twaalf minuten voor het College. Dan ben ik benieuwd wie het eerst het woord mag geven. De heer Rebergen.

00:10:19

De heer Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Allereerst goed om met een gemeentelijk herstelplan te komen, vooruitlopend op de verwachte situatie. Vooral ook omdat het plan is opgesteld nadat er een beeld van de problematiek is verkregen door gesprekken met ondernemers te voeren en het plan voor te leggen aan de koepel, inclusief de horeca. Ik zou graag een aantal positieve punten, een aantal aandachtspunten en vragen willen benoemen. De kracht van het stuk is, wat ons betreft, dat er zeer praktische punten worden genoemd, zoals de fietsdepots in de Groninger Zomer. Daarnaast wordt de inzet van vakkrachten genoemd en het behouden van extra studieplekken. Voor beide punten hebben we de afgelopen tijd aandacht gevraagd. Ook sterk is de verbinding met de crisisdienstverlening van Werk in Zicht". Een paar aandachtspunten: de sectoren die geïdentificeerd zijn, zijn de meest direct getroffen sectoren - horeca, retail en events - die weer zullen opstarten. Ze moeten veilig kunnen openen en we moeten ze faciliteren naar een veilige situatie. We moeten wel oppassen dat we andere sectoren - die indirect geraakt worden - niet over het hoofd zien, denk hierbij aan de bouw. Want ook andere sectoren zullen een zware periode tegemoet gaan de komende tijd. Daarover lezen we niet veel terug in het plan.

00:11:42

De heer Rebergen: Er komt een sociaal perspectiefplan. Wat ons betreft is het duidelijk dat daar een goede verbinding mee gelegd moet worden, ook naast de Groninger Zomer. We hebben het idee dat de nadruk in het plan wat ligt op de binnenstad, maar ook in de dorpen en wijken zijn er genoeg ondernemers in de sectoren die ik net al noemde. Dus ook daar voldoende aandacht voor. Twee vragen. De eerste vraag gaat over cofinanciering: in hoeverre zijn we voor uitvoering van dit plan afhankelijk van die cofinanciering? De tweede

vraag gaat over de Groninger Zomer: wordt die ook uitgevoerd in de dorpen zoals Haren en Ten Boer? Dat draagt bij aan een spreiding en we denken hierbij aan het organiseren van lokale markten en kermissen. Tot zover.

00:12:27

Voorzitter: Dank u wel. We gaan door naar de heer Been.

00:12:40

De heer Been: Dank u wel, Voorzitter. De coronacrisis raakt bepaalde sectoren van onze economie erg hard en GroenLinks is blij dat de gemeente bij het herstel nadrukkelijker de regie neemt. De regie bij het versnellen van een aantal transities, het versterken van onze grip op het vastgoed in de binnenstad, het herwinnen van de openbare ruimte en wat cultuur betreft, het proberen te behouden van wat waardevol is en terug te brengen van wat we al lang niet hebben kunnen doen. Het document staat vol met individuele en zeer concrete voorstellen. Ik ga er vanwege de beperkte spreektijd snel bij langs. Eerste over het herwinnen van de openbare ruimte. GroenLinks is echt bij met de inzet uit het coalitieakkoord die door corona nog veel belangrijker werd, maar de nadruk ligt wat ons betreft in dit stuk wat te veel op geparkeerde fietsen. Die zijn zeker een onderdeel van het probleem van het herwinnen van de openbare ruimte, maar het gaat ook over uitstallingen, parkeerplekken, bezorgbusjes en steigers.

00:13:27

De heer Been: Wat ons betreft kunnen die maatregelen wellicht wat evenwichtiger. Daarnaast zijn sommige van die maatregelen voor het herwinnen van de openbare ruimte nog tijdelijk, maar wij vragen ons af of we die nog gaan evalueren. En dan niet alleen in gesprek met ondernemers, maar ook met inwoners van dit soort gebieden en ook met de bezoekers van de binnenstad bijvoorbeeld. Dan over vouchers. Het College is van plan om met vouchers te gaan werken om startende ondernemers en horeca te ondersteunen. Dat lijkt ons echt een heel goed plan, maar we vragen ons wel af of de wethouder van plan is om daarin te gaan sturen. Er staat bijvoorbeeld dat duurzaamheid een optie is om mee te sturen als criteria, maar we hebben nog veel meer beleidsdoelen. Graag een reactie van de wethouder of hij daar plannen over heeft. Dan over het vastgoed. We zijn erg te spreken over de stappen die de gemeente wil gaan zetten wat betreft vastgoed. We moeten de lokale middenstand, maar ook specifieke culturele en circulaire ondernemers behoeden voor het recht van de sterkste in de binnenstad. Daarom erg goed dat de gemeente onderzoek doet naar het gemeentelijke ontwikkelbedrijf als instrumentarium naar leegstandverordening, erfpacht en branchering.

00:14:34

Voorzitter: U hebt een vraag van de heer Dijk.

00:14:37

De heer Dijk: Voorzitter, ik kan me vinden in de woorden dat we ons moeten hoeden voor het recht van de sterkste. Vindt u het dan ook niet vreemd om te lezen in het herstelplan dat uitgerekend voor de supermarkten de winkeltijden verruimd moeten worden?

00:14:48

De heer Been: Volgens mij is dat een tijdelijke maatregel en is die ook zeker te billijken nu we nog anderhalve meter en dergelijke hebben, om te spreiden in drukte in supermarkten.

Volgens mij zetten we dat ook in op andere plekken in de stad. Ik wil graag even door over vastgoed en dan specifiek over een aantal kleine zalen die de afgelopen maanden op de fles zijn gegaan. Dan hebben we het bijvoorbeeld over in Oost, het Lola, het Platformtheater en ook de bovenzalen van Huis de Beurs zijn gesloten. Mijn fractie maakt zich echt zorgen over het feit dat er zoveel zalen zijn verdwenen en vragen ons af hoe we dit soort plekken - die zo belangrijk zijn voor cultuur en onze maatschappij en allerlei verenigingen- terug kunnen of kunnen versterken. Let wel: als dit soort locaties helemaal verdwenen of omgebouwd zijn tot woningen, is het moeilijk om in de stad iets soortgelijks terug te krijgen. Kan de nieuwe vastgoedstrategie daarbij helpen of die vouchers die ik net noemde? Ook graag een reactie. Voorzitter, ten slotte over de nachtcultuur die zwaar te lijden heeft onder de coronacrisis. De verwachting is dat die ook het langst van doen hebben met de beperkende maatregelen.

00:15:38

De heer Been: Wat kan je meer doen dan wachten tot die anderhalve maatregel er af of iedereen gevaccineerd is? Ook in deze herstelagenda wordt dat punt aangestipt maar vervolgens staan er weinig concrete maatregelen van wat we dan gaan doen. Ik heb er vandaag ook veel gesprekken over gehad met ondernemers in de nachthoreca en met nachtraadleden. Het is ook heel ingewikkeld. Maar wat ons betreft moeten we dat wel proberen. Er moet echt wat staan, als we straks weer los kunnen. Welke zalen hebben we dan nog? Hoe gaan we verbinding leggen met de gewone culturele sector? Hoe zorgen we voor goede programmering in de nacht? Met andere woorden, dat vraagt om een visie en dat zijn ze bijvoorbeeld ook in Amsterdam aan het opstellen op dit moment. We vragen ons af hoe de wethouder hier tegenaan kijkt. Dank u wel.

00:16:45

Voorzitter: De heer Moerkerk.

00:16:46

De heer Moerkerk: Dank u, Voorzitter. Voor mijn woordvoering, want ik heb geen vraag. Goed, het staat er mooi. Die Groninger zomer ronkt en lonkt. Maar mijn fractie vindt het maar matig concreet en niet afdoende qua volume en tempo. Wat wel concreet benoemd wordt, zijn veelal bestaande oplossingen: stewards, parkeerplekken als terras gebruiken werd in 2020 al gedaan. De evenementen op elkaar afstemmen doet het Meldpunt Evenementen al jaren. Openingstijden ruimer zetten, is een kosteloze mededeling aan de branche. Het is oude wijn in nieuwe zakken, maar kost wel vier ton op korte termijn.

00:17:31

Voorzitter: U hebt een vraag van de heer Bushoff.

00:17:32

De heer Bushoff: Voorzitter, hoe vindt 100% Groningen dat vorige jaar de Groningse Zomer verliep?

00:17:41

De heer Moerkerk: Volgens mij is het hoofdzakelijk vanuit ondernemend Groningen naar boven gekomen en ik wil daar verder in mijn woordvoering nog iets over zeggen.

00:17:50

De heer Bushoff: Bent u het dan met de Partij van de Arbeid eens dat vorig jaar de Groningse

Zomer best wel een geslaagd concept was? Dat het in een nog kortere tijd uit de grond is gestampt en dat dat een goede basis is voor de komende zomer?

00:18:00

De heer Moerkerk: Zeker. Maar ik wil dat het dit jaar nog rigoureuzer ontstaat, want de gaten die geslagen zijn, zijn nog dieper. Er zijn veel ondernemers weg die vorig jaar nog iets konden neerzetten, nog een zaal hadden en er nu bijvoorbeeld niet meer zijn, zoals mijn vorige spreker ook al liet horen. Zo.

00:18:14

De heer Bushoff: Voorzitter, daar ben ik het op zich wel mee eens. Alleen dan is het toch raar om nu al te stellen dat de Groningse Zomer bijna lijkt uit te draaien - als je de woorden van 100% Groningen mag geloven - op een flop. Volgens mij stond er vorig jaar een mooie Groningse Zomer en ga ik ervanuit dat die er nu ook weer komt te staan met het plan dat nu voorligt.

00:18:35

De heer Moerkerk: Zeker. Als ik mijn woordvoering voort kan zetten, zal ik ook zeggen hoe ik dat het voor me zie. Mijn fractie wil een laagdrempelige toegang tot het gehele budget van drie-en-een-half miljoen op korte termijn: transparant, snel en zonder al de ambtelijke laagjes. Mijn fractie wil niet dat het een top-down werkwijze wordt, zoals we al wel vaker hebben gezien bij het verlenen van steungelden de laatste paar maanden. Een goed voorbeeld waar ondernemers veel aan hadden het laatste jaar en echt snel en prettig mee verder konden, was de subsidieregeling Anderhalve Meter van de provincie Groningen. Online te regelen in een uurtje. Afwijzing of goedkeuring binnen een dag of drie. Geld om te starten met het plan binnen een week.

00:19:14

Voorzitter: U hebt een vraag van de heer Bolle.

00:19:18

De heer Bolle: Dat ging over dit punt, want drie-en-een-half miljoen en dan zo snel mogelijk over maken. Maar voor welke plannen dan? Voor de plannen die de provincie Groningen ook had of andere?

00:19:33

De heer Moerkerk: Dat zou gaan om plannen die te maken hebben met het opstarten van de evenementen en initiatieven. Winkels die iets willen proberen. Ondernemers in de breedste zin. De regeling die de provincie had, was ook heel breed. Je kon heel snel een subsidie krijgen voor kosten die je moest maken om je in te richten op anderhalve meter. Het was een eenvoudig goed te bedienen loket toegankelijk voor ondernemers. Ik heb er veel ondernemers over gesproken en deze waren er zeer over te spreken. Het bracht ook heel snel geld bij ondernemers om gas te geven.

00:20:01

De heer Bolle: Voorzitter, dat is redelijk afgebakend. Het gaat dan echt om wat je moet doen om je zaak te kunnen laten draaien op anderhalve meter. Voor deze drieëneenhalf miljoen gaat het juist om wat we misschien kunnen doen zonder anderhalve meter of met

anderhalve meter en een andere maatregelen zijn. Ik denk dat die afbakening lastiger is, maar misschien heeft u er iets langer over nagedacht dan ik.

00:20:22

De heer Moerkerk: Ik sprak een ondernemer die foodfestivals organiseert. Die kan waarschijnlijk veel minder publiek op zijn festival naar binnen halen wegens allerlei regelingen en testen. Daar heeft hij veel meer kosten aan. Hij kan minder rendement op zijn evenement draaien en kan dus waarschijnlijk wel een steuntje gebruiken. Zo kunnen nog veel meer evenementen een steuntje gebruiken die waarschijnlijk wel rendabel zijn, maar het deze zomer met moeite kunnen worden. Ik stel voor om het programma te versnellen en deze drieëneenhalve miljoen eerder in te zaaien in ondernemend Groningen in de breedste zin. De rest van het programma - wat ook al verwoord is - ook wel in ogenschouw te nemen, maar kijken of daar op andere plekken middelen voor kunnen ontstaan. Van deze eerste vier ton in deze zomer, belandt amper tot weinig bij de ondernemers die echt even een steuntje nodig hebben. Dank u wel, voorzitter.

00:21:13

Voorzitter: Dank u wel, de heer Bushoff.

00:21:16

De heer Bushoff: Dank u wel, Voorzitter. Ik denk dat iedereen weer verlengd naar een zomer of een tijd zonder corona met volle voetbalstadia en een bruisende stad. Volgens mij verlangen we allemaal wel weer naar dat oude normaal in plaats van dat povere nieuwe normaal met de anderhalve meter samenleving en heel veel dingen die gesloten zijn. Om daar te komen moeten we nog wel even volhouden, maar hebben we ook zo'n herstelagenda nodig en is het heel goed dat het College daarmee ook komt en we daar vandaag het debat over voeren. Op het moment dat we dat debat voeren, moeten we onszelf wel de vraag stellen: willen we alles terug naar dat oude normaal? Tuurlijk het contact, het feest vieren en de fijne momenten samen willen we allemaal wel weer terug. Maar corona heeft ook wel een aantal uitdagingen die er al waren nog groter en zichtbaarder gemaakt. De steeds flexibelere arbeidsmarkt met alle onzekerheid van dien, de enorme druk op de openbare ruimte en de toenemende kansenongelijkheid, zijn dingen die we niet terug willen en op die weg moeten we niet verder. Juist die dingen moeten we aanpakken. De Partij van de Arbeid ziet daar voor de komende tijd en met deze corona herstelagenda een aantal kansen die ik graag wil toelichten. Ten eerste het voorkomen van-

00:22:17

Voorzitter: U heeft eerst nog een vraag van de heer Dijk.

00:22:17

De heer Dijk: Voorzitter, ik ben benieuwd naar het idee van de Partij van de Arbeid om het flexwerk in Groningen in te perken.

00:22:39

De heer Bushoff: Voorzitter, het lijkt me een heel goed idee als we zelf binnen onze eigen organisatie niet te veel flexwerkers hebben. We sturen daar ook op en zitten gelukkig ook onder het landelijk gemiddelde. Dat is iets wat we kunnen doen. Een concreet voorstel is het in vaste dienst nemen van de schoonmakers. Allemaal concrete voorstellen die we deels al hebben gerealiseerd om er bij de gemeente Groningen voor te zorgen dat meer mensen een

vaste baan vinden. Voorzitter, dan wil ik het ook hebben over het voorkomen van langdurige werkloosheid en ik denk dat dat kan door mensen van werk naar werk te begeleiden. Op dit moment doen we dat goed met de crisisdienstverlening. Dat lijkt best wel een succesvolle aanpak ten tijde van corona. Het lijkt de Partij van de Arbeid goed als deze vorm van begeleiding en inzet gecontinueerd wordt na corona. Misschien kan die er altijd wel zijn. Graag een reactie van het College.

00:23:22

De heer Bushoff: Ten tweede: in het begin van de crisis is op aandringen van de Partij van de Arbeid en de SP de verplichte zoekperiode voor jongeren deels afgeschaft. Als je als jongeren van onder de zeventwintig werkloos werd, moest je een maand langer wachten dan iedereen van boven de zeventwintig voor je inkomensondersteuning kreeg. In Groningen is de aanpak nu zo dat als je als jongeren onder de zeventwintig werkloos wordt en je in de financiële problemen komt, krijg je niet de verplichte zoekperiode maar krijg je direct inkomensondersteuning. Wat de Partij van de Arbeid betreft, moeten we dat ook na corona hanteren en moeten we ervoor zorgen dat iedereen - ook van onder de zeventwintig - die werkloos wordt inkomensondersteuning krijgt als je dat nodig hebt. Ten derde: we zien nu dat er best wel veel jongeren werkloos zijn geworden. We zien ook dat ouderen die wellicht werkloos zijn geworden, moeilijker aan een baan gaan komen. Wat de Partij van de Arbeid betreft, is het cruciaal dat we zoveel mogelijk mensen nu - maar ook na corona - weer aan het werk helpen.

00:24:38

De heer Bushoff: We hebben recentelijk de succesvolle aanpak van het 1000-banenplan gezien. Meer dan duizend banen zijn al gerealiseerd en dat lijkt ons goed als Partij van de Arbeid dat die aanpak wordt gecontinueerd juist nu met die veranderende arbeidsmarkt en met mogelijk meer werklozen door corona. Wellicht is het ook een goed idee om na te denken over een nieuw soort 1000-banenplan wat inspeelt op de gezondheidseconomie, op het produceren van beschermings- en hulpmiddelen en op medicijnen hier in Groningen. Voorzitter, wellicht dat de Partij van de Arbeid daarover nog bij het voorjaarsdebat met voorstellen komt, maar het lijkt een goed idee om daar vol op in te zetten en. Voorzitter-

00:25:19

Voorzitter: Wilt u afronden?

00:25:21

De heer Bushoff: Zeker, ik heb nog twee punten. Die ga ik er dan heel snel doorheen doen. Eén over de Groningse Zomer: vorige jaar was de PvdA geïnspireerd door de Leidse Zomer. Volgens mij was dat een groot succes. Het is dan ook goed dat we dat dit jaar opnieuw gaan doen en we zien wel graag dat er ook vooral aandacht is voor laagdrempelige activiteiten in wijken, buurten en dorpen juist ook voor mensen met weinig geld. Dan tot slot, voorzitter, we hebben tijdens corona gezien hoe belangrijk de openbare ruimte is en het fijn verblijven daarin. We zien een aantal mooie voorbeelden in straten waar minder auto's zijn, er meer plek is voor bijvoorbeeld een terrasje of niet-commerciële ruimten. Ook die aanpak moet wat de PvdA betreft ook gecontinueerd worden. Het zou ook interessant zijn om eens te kijken of er op de Vismarkt - waar er nu wat tafeltjes en stoeltjes staan - dit ook in de toekomst ook af en toe zou kunnen. Graag een reactie daarop van het college. Voorzitter, u

bent bezig om mij van een einde te voorzien. We moeten vooral hopen dat we teruggaan naar het oude normaal, naar plekken waar we elkaar kunnen ontmoeten en omhelzen.

00:26:36

Voorzitter: Stop maar, de heer Bushoff, want u bent ruim over uw tijd heen.

00:26:43

De heer Bushoff: Op weg naar een beter normaal.

00:26:48

Voorzitter: Goed. Een volgende voor de woordvoering. De heer Dijk.

00:26:55

De heer Dijk: Voorzitter, dank u wel. Toen ik het stuk en herstelagenda las, dacht ik: nee, geen herstelagenda. Ik hoorde net ook het oude normaal en ik dacht: neen, niet na een jaar terug helemaal naar het oude normaal. Houd daarmee op! Er moet een nieuw verhaal komen voor Groningen. Het nieuwe verhaal moet aan een aantal punten voldoen. We moeten meteen stoppen met constant de nadruk te leggen op kenniseconomie en talentvolle jongeren. Ook dit stuk staat daarvan doordrenkt. Houd daarmee op en prijs en stimuleer onze mbo'ers en de vakkrachten die vakopleidingen volgen. Jongeren die een flexcontract hadden, werden als eerste eruit gebonjourd. Ik ben heel erg benieuwd of het College in gesprek is geweest met onze partners en met VNO-NCW: kunnen die flexkrachten - die nu in één keer zo nodig zijn - morgen ook aangenomen worden en een vast contract krijgen? Dat is volgens mij de oplossing en het nieuwe verhaal waar we naartoe moeten in Groningen en het rest van het land.

00:27:52

De heer Dijk: Een alternatief van de SP: bij aanbestedingen moeten er strengere afspraken worden gemaakt voor lokale werkzoekenden en vakkrachten. Ook moet er gezorgd worden voor een minimaal percentage aan stageplekken voor mbo'ers. Ik was laatst bij het Alfa-College en die jongeren hebben de afgelopen tijd geen stage kunnen volgen. Ze kunnen heel moeilijk een stage zoeken. Daar is nogal wat sprake van discriminatie. Dus doe dat anoniem en verplicht het in aanbestedingsprocedures, zodat er vlug een aantal stageplekken voor mbo-studenten worden gecreëerd. Die groep is tijdens de coronacrisis hard getroffen en zal de komende tijd ook weer hard getroffen worden. Dus banen voor jongeren en stageplekken voor mbo'ers opnemen in aanbestedingen. Stimuleer samenwerking in de zorg en in ziekenhuizen. Zorg ervoor dat-

00:28:48

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Been.

00:28:53

De heer Been: Op het vorige punt: ik kan een heel eind mee komen in wat de heer Dijk vertelt. Wat vindt de heer Dijk van het voorstel van het College om een mbo-stageprogramma bij de gemeentelijke organisatie in te richten?

00:28:59

De heer Dijk: Heel goed, maar het is te weinig. Hetzelfde met het verminderen van het aantal flexcontracten bij de gemeente. We moeten een goed voorbeeld geven en dat is ook een beetje de traditie in Groningen. We moeten het ook wel van anderen eisen, omdat

anderen er anders mee weggkomen. Ik was bij 'stimuleer samenwerking in de zorg'. We hebben twee grote ziekenhuizen in Groningen -- belangrijke werkgevers - die in wisselende berichten in kranten de afgelopen tijd hebben gezegd dat samenwerking heel goed is omdat ze tijdens deze coronacrisis geen last hadden van verzekeraars. Ik wil graag weten van het College of deze ziekenhuizen meer willen samenwerken. En zodra er grote verzekeraars zijn - zoals Menzis die verantwoordelijk is voor een groot deel van noorden - die dwarszitten, deze dan ook publiekelijk te nemen en te shamen. Zowel het publiek als de politiek als de ziekenhuizen, zijn het hartstikke zat dat die commerciële verzekeraars altijd dwarszitten in plaats van de zorg vooruithelpen. Verruiming winkeltijd van supermarkten -

00:30:00

Voorzitter: Wilt u afronden, de heer Dijk?

00:30:10

De heer Dijk: - absoluut niet doen. Terrassen op de Vismarkt en Damsterplein lijkt ons een goed idee. Interessant om te kijken naar die verdwenen zalen waar GroenLinks het over had. Misschien kunnen ze weer terug, misschien kan het College in gesprek gaan om hen te helpen. Om af te sluiten: ik snap niet dat het perspectief plan voor de sociaalmaatschappelijke impact van corona na de zomer komt. Waarom is dit plan er wel en het andere plan niet? Is dat minder belangrijk? Is het moeilijker? Maar het had er al wel moeten liggen.

00:30:45

Voorzitter: Dank voor deze snellere afronding dan zojuist. Wie mag ik het woord geven? De heer Atema.

00:30:48

De heer Atema: Actief wordt ingezet op het vermijden van drukte en extra inzet van handhaving om overlast te voorkomen. Goede zaak. Daarbij is het wel van belang dat er uitgelegd wordt waarom soms wel of niet gehandhaafd wordt. Veel belangrijker is dat de burger het gevoel van veiligheid weer terugkrijgt. In dat verband zijn wij verheugd over de positieve grondhouding van het College tegenover onze Motie Groningen op weg naar de vrijheid, met betrekking tot het organiseren van kleinschalige evenementen rondom Bommen Berend. Het stallen van fietsen wordt een steeds groter probleem. Vandaar dat wij ook voorstander zijn van het creëren van extra ruimte voor het stallen van fietsen en/of het uitbreiden van terrassen door het tijdelijk opheffen van autoparkeerplaatsen. De Stadspartij hoopt overigens wel dat tijdelijk ook echt tijdelijk is, gezien het auto onvriendelijk beleid van dit College.

00:31:57

De heer Atema: Groningen als studentenstad: het probleem daarbij is dat er de komende jaren meer studenten zullen komen dan dat de stad aan kan. Er is een enorm gebrek aan kamers, mede veroorzaakt doordat er het afgelopen jaar onvoldoende studentenhuizen zijn gebouwd en er nu pas nagedacht wordt over een campus. De Stadspartij mist aanvullende maatregelen om dit probleem te lijf te gaan. Bruisende binnenstad: de Stadspartij is verheugd over de poging van dit College om meer grip te krijgen op ontwikkelingen in de vastgoedmarkt. Het uitgangspunt wordt de juiste functie op de juiste plek in plaats van maximale opbrengst. Een mooi voorbeeld hiervan is het indekken van het kernwinkelgebied

in Haren. Ook nieuw is de Groningse cluster waarbij ondernemers meer en beter samenwerken in een bepaald gebied en waar ook de bezoekers bij worden betrokken.

00:32:53

De heer Atema: Veerkrachtige en ondernemende stad: één van de maatregelen is dat commerciële huurders van gemeentelijk vastgoed een luxe krijgen over de huur van 2020. Mooi, maar over 2021 wordt niet gesproken. Waarom niet? Met betrekking tot de culturele sector wordt slechts in beperkte mate actie ondernomen ter verlichting van de noden van de sector. En dat is het verstrekken van opdrachten en het niet heffen van leges en te takontwikkelingen. Met betrekking tot de arbeidsmarkt wordt voortgeborduurd op maatregelen die vanuit de Rijksoverheid zijn ingezet, zoals het Regionale Mobiliteitsteam. Er wordt ook aangesloten bij ontwikkelingen van het UWV, zoals het belevingscentrum. In het kader van het MOT-advies - dat op een haar na afgerond is - staan echter grote wijzigingen op stapel die ook gevolgen zullen hebben voor onze stad. Denk daarbij aan het afschaffen van de kostendelersnorm, een verlaging van de WIA naar 15 procent en de nog verdere flexibilisering van de arbeid. De Stadspartij gaat ervan uit dat hierover binnenkort een aanvullende nota zal verschijnen. Tot zover, mevrouw de Voorzitter.

00:34:02

Voorzitter: Dank u wel. De heer van der Pol.

00:34:11

De heer van der Pol: Dank u wel, Voorzitter. Herstelagenda Groningen vooruit is een belangrijk voorstel voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Nu de besmettingscijfers in rap tempo dalen, is het tijd om vooruit te denken en onze lokale ondernemers te helpen een vliegende start te maken. Ruimte voor bijvoorbeeld terrassen is hier belangrijk en we zijn blij om dit terug te zien in de plannen. Voor horecaondernemers is de ellende niet klaar met het heropenen van onze maatschappij. Er zal veel tijd nodig zijn om deze verliezen goed te maken. Creatieve oplossingen kunnen hierbij waardevol zijn en de VVD roept de gemeente op vooral te kijken naar wat wel veilig mogelijk is, in plaats van te veel te verbieden. De zweefmolen op het Suikerunieterrein is hier een mooi voorbeeld van. Niemand gaat mij vertellen dat het niet veilig te exploiteren is gelet op de virusverspreiding. Waarom werkt de gemeente hier niet aan mee? Graag een reactie. Waar de gemeente ondernemers ook tegemoet in kan komen - en dat gelukkig ook wil volgens dit plan - is in het reduceren van de huur van 2020 voor commerciële huurders van gemeentelijke panden. Zijn hier al ondernemers mee geholpen die in nood zaten? Wordt dit ook voor 2021 gedaan?

00:35:15

De heer van der Pol: Het voorliggende plan zit vol met voorstellen die al gepland waren, zoals: een centrumvisie voor Haren, het aantrekkelijker maken van de openbare ruimte en het stimuleren van startups. De voorstellen die echt in het verlengde van de coronacrisis liggen, hebben wat ons betreft de prioriteit zoals: het aan het werk krijgen van mensen die hun baan zijn verloren, het creëren van stageplekken voor mbo-studenten, het aantrekken van farmaceutisch en biotechnologisch onderzoek of het tegengaan van leegstand. Hieraan gerelateerd: vindt het College dat het runnen van een ontwikkelbedrijf om actief vastgoed aan te kopen en te ontwikkelen een taak voor de gemeente is? Zouden wij bedrijven niet de ruimte moeten geven om dit te doen en met creatieve oplossingen te komen.

00:35:50

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Dijk.

00:35:54

De heer Dijk: Hoe wil de VVD dan langdurige leegstand tegengegaan? Er zijn flink wat panden die al langdurig leegstaand, bijvoorbeeld in de Herenstraat. Daar is er geen oplossing gekomen uit het bedrijf tot nu toe. Er staat flink wat leeg: volgens mij een stuk of acht tot twaalf.

00:36:10

De heer van der Pol: Dat is vervelend om te zien. We denken dat een deel met het aantrekken van de economie wel weer gevuld zal worden. We denken ook dat de flexibiliteit van de gemeente hier van belang is. Ook bijvoorbeeld samenwerking met bedrijven om te kijken hoe je dit samen kan oplossen?

00:36:26

Voorzitter: De heer Bushoff.

00:36:27

De heer Bushoff: Voorzitter, is het niet zo als we op de woningmarkt kijken - is de rol van de overheid maar een beetje vaag en het laten het maar een beetje aan de markt over - dat het recht van de sterkste geldt en mensen met een kleine beurs er niet tussenkomen? Zou dat ook niet zo kunnen zijn voor vastgoed, zoals kleine winkels?

00:36:44

De heer van der Pol: Ik denk dat het belangrijk is dat het vastgoed niet te duur wordt, ook voor kleine winkels in de stad. Ik ben heel benieuwd wat de plannen zijn van het College om leegstand te gaan.

00:36:51

De heer Bushoff: Voorzitter, hoe denkt de VVD daarop te gaan sturen als ze niet willen dat de gemeente daar een rol in neemt? Moet de markt dat dan zelf maar doen?

00:36:51

De heer van der Pol: De VVD ziet veel meer in het samenwerken met de markt en kijken naar oplossingen op een individuele basis dan dat we als gemeente met een groot plan moeten komen en dat van bovenaf gaan sturen. Samenwerken is daar het belangrijkste. Dan ga ik verder. Besturen is vooruitzien. In het voorstel dat nu voor ons ligt, worden veel maatregelen voorgesteld waarvan het College meent dat die de economie gaat versterken. Er mist echter een belangrijk aspect: een degelijke voorbereiding van hoe we de economie draaiend houden. Het woord sneltest komt slechts één keer voor in het stuk. De VVD riep vorig najaar al op om de mogelijkheden voor het openen van de economie met deze testen de bekijken. Natuurlijk hopen wij van harte dat we dankzij de vaccins niet in een testmaatschappij terecht hoeven te komen, maar zeker weten doen we het niet. Nieuwe varianten van het coronavirus waartegen de vaccins onvoldoende beschermen, kunnen voor nieuwe golven in het najaar zorgen. Waarom wordt er met geen woord gerept over dit scenario? Hoe kan het dat Groningen nu al achterloopt wat betreft de commerciële zelftesten?

00:38:01

De heer van der Pol: Zo werd er in eerste instantie door de Stichting Open Nederland geen testlocatie voor Groningen aangekondigd. Welke rol kunnen deze sneltesten hebben op het zo snel mogelijk openen van bijvoorbeeld de nachthoreca. Maar ook de wat langere termijn: hoe bereidt het College zich concreet voor op een scenario waar we een opleving krijgen van het coronavirus in het najaar? In het algemeen ligt een plan voor ons waarbij-

00:38:22

Voorzitter: Zou u tot een afronding willen komen?

00:38:25

De heer van der Pol: Ja, zal ik doen. Er ligt een plan voor ons waarbij de raad gevraagd wordt om drie-en-een-half miljoen euro. Wij horen graag waar dat geld precies vandaan komt en of er een concrete aanleiding is voor de cofinanciering. Als VVD kunnen we een groot deel van de plannen van harte ondersteunen, maar we hebben ook serieuze vraagtekens en verwachten meer uitwerking vanuit het College, voornamelijk ook wat betreft de financiën en duidelijkheid richting de raad. Dank u wel.

00:38:57

Voorzitter: De heer van Zoelen.

00:39:05

De heer van Zoelen: Dank u, Voorzitter. Gevraagd wordt de Herstel agenda Groningen vooruit vast te stellen. Het gaat om een bedrag van drieënhalve miljoen euro en deze middelen worden ingezet op diverse thema's onder de kopjes zoals een veilig opstartende bruisende, veerkrachtige en ondernemende stad. Het College wil met Groningen, een bruisende stad blijven met aantrekkelijke horeca, retail en een bruisend studentenleven waar bezoekers graag een dag langer vertoeven. Waar de nacht leeft. Waar ondernemers willen zijn en investeren. Waar we klaar zijn voor de toekomst. Wij vragen ons af: wat houdt deze toekomst in? Dit is het oude verhaal van groei en bruisende stad, wat we al kennen. Dit zijn zaken waarvan wij denken: waarom moet dat allemaal? Wij zien dat de stad van zichzelf al bruisend is en mensen aantrekt als de samenleving weer op gang komt. Waarom moet iemand hier een dag langer blijven als die hier weg wil? Wat een onzin allemaal. In eerste instantie moeten wij ons afvragen hoe het economische beeld er uitzag of uitziet. We zien dat veel ondernemers in de marge leven en zich blauw betalen aan projectontwikkelaars. Er zijn voortdurend wisselingen met veel leegstand en torenhoge huren. Nog steeds, ondanks de leegstand.

00:40:15

De heer van Zoelen: De heer Dijk stelde daar ook een goede vraag over. Groningen blinkt uit in een niet-duurzaam aanbod van producten gefabriceerd in lageloonlanden. We hebben ook een lokale economie waar de nadruk vooral ligt op de beleving. Veel specialistische winkels verdwijnen en de bezorgdiensten floreren. In dit spectrum zagen we de horecaconcepten als onkruid uit de grond springen en die mogelijk nu even snel door tekort aan personeel weer zullen verdwijnen. Het is tijd voor echt een andere kijk. Een herstelagenda moet oog hebben voor de draagkracht van onze planeet en voor een duurzame economie waarin ook de eivitttransitie voorop staat. Het is wederom consumptie en groei dat in dit plan centraal staan. We hebben gezien dat een virus - dat is

overgesprongen van dier op mens - deze ellende heeft veroorzaakt en daardoor de internationale samenleving volledig is platgelegd. Ditzelfde zou in onze vee-industrie kunnen gebeuren. Dat dat dus de bron is. Maar niets daarover in de agenda. We hebben een enorme afhankelijkheid gezien van lageloonlanden zoals China. Het herstel van onze economie zou moeten inzetten op duurzaam en op eigen benen staan. Niets daarover in de agenda. Gelukkig staan er wel een paar positieve zaken in, zoals het investeren in-

00:41:36

Voorzitter: De heer Atema heeft eerst nog een vraag aan u.

00:41:36

De heer Atema: De vraag is: bent u dan voor verkleining van de stad, minder bruisend, minder panden, minder verkoop zodat wij gaan krimpen? Heeft u ook een idee hoe u met die krimp omgaat?

00:41:57

De heer van Zoelen: De term - dat mag duidelijk zijn - bruisende stad mag ervoor eeuwig uit. Dat gaat vanzelf. Mensen komen bij elkaar en daar hoeven wij ons als gemeente niet mee te bemoeien. Ook niet met het stimuleren van allerlei evenementen, want we zien ook dat die evenementen maar blijven komen. Dus daar hoeven we niet zoveel aan te doen.

00:42:16

Voorzitter: Ik heb nog een vraag van de heer Dijk en dan wil ik u vragen daarna af te ronden.

00:42:23

De heer Dijk: Sorry dat dit ten koste van uw tijd gaat, meneer van Zoelen. Wat mij opvalt is dat ik in het verhaal van de PvdA en nu ook in het verhaal van de Partij voor de Dieren, heel erg de nadruk hoor op eigen productie. Mijn fractie vraagt daar ook al heel lang om. Ik weet niet heel veel van eiwittransitie, dat zal ik meteen toegeven. Ik vind uw analyse over waar het virus vandaan komt, altijd heel sterk. Dat moet ik ook gelijk toegeven. Maar ik zou heel graag met een partij als de uwe en met de PvdA hele concrete plannen maken over wat Groningen dan moet produceren. We kunnen niet in suiker, karton en limonade blijven hangen. Maar ik zou het oprecht heel boeiend vinden om te kijken met de Partij voor de Dieren en de Partij van de Arbeid wat wij dan zouden moeten gaan produceren in Groningen.

00:43:11

De heer van Zoelen: Voorzitter, ik ga heel graag op dit aanbod in. Want het is heel erg duidelijk - en dat heeft deze crisis ook aangetoond - dat wij onze eigen benen moeten staan en dat het heel raar is dat wij een economie helemaal op lageloonlanden hebben gebouwd. We moeten eens kijken wat er mogelijk is en wat we hier ook lokaal kunnen doen. Dat versterkt onze economie en zie je ook dat we er sterker uitkomen. En niet een hele situatie krijgt waarbij een hele horecasector - zoals in deze crisis - helemaal platligt. Ik weet niet of ik nog tijd heb, maar er waren ook nog een aantal positieve punten in dit plan. Ik zal daar dan maar niet overheen gaan.

00:43:41

Voorzitter: Nog één dingetje.

00:43:49

De heer van Zoelen: De heer Been heeft daar ook al wat over genoemd. Ik vind dat die vastgoedontwikkelaars uit de stad moeten en daar moet je gelijk mee beginnen. Ik weet niet wat ik met dit plan moet. Ik denk: misschien moeten we even wachten op het sociaal herstelplan wat nog zou komen. Dan moeten we als fractie - denk ik - maar tegen dit stemmen, want ik niet weet niet wat ik hiermee moet.

00:44:04

Voorzitter: De heer Venhuizen voor de woordvoering;

00:44:21

De heer Venhuizen: Dank u wel, Voorzitter. Ik lees heel veel mooie dingen. Breed pakket aan maatregelen en inzet. Daar moeten we wat ons betreft zeker mee aan de slag gaan. We hadden wel een kanttekening over de financiering, maar die vraag is al gesteld. Ik wil één ding even uitlichten waar ik een vraag over heb en dat is de zin in de bijlage: "We doen geen horeca op bedrijventerreinen. Het voorkomen van concurrentie met de binnenstad op deze plekken". Het beleid om de binnenstad vitaal te houden is zeker waardevol maar een kwestie van balans. Het College geeft ook aan in het stuk om voor spreiding te willen zorgen. Dit lijkt dat juist weer tegen te gaan. Hier zijn wellicht mogelijkheden voor meer spreiding. Is kleinschalige horeca op een bedrijventerrein wel een concurrent voor de binnenstad? Daar kan je ook vraagtekens bij zetten. Mensen die met de auto zijn en na hun werk samen een drankje gaan doen, maar niet per se naar de binnenstad zouden gaan bijvoorbeeld. Bovendien ontstaat er nu een krom beleid want ik heb begrepen dat in een winkel met [onhoorbaar] er misschien wel mogelijkheden zijn op een bedrijventerrein. Maar een beetje horeca los zou dan niet mogen. Ziet het College om deze redenen aanleiding om dit beleid te heroverwegen en te versoepelen? Dan nog één ander punt over de toezicht en handhaving. Wij vroegen ons af of we wel genoeg mankracht hebben om de werkdruk op te vangen voor de implementatie van al de genoemde maatregelen?

00:45:48

Voorzitter: U hebt een vraag van de heer Been.

00:45:51

De heer Been: Het spijt me, want het gaat nog over het vorige punt. Het valt mijn fractie op dat heel veel van de nieuwe horeca in de binnenstad en de omliggende wijken niet helemaal per se horeca is waar je ook kunt blijven zitten, maar vooral gericht is op het bezorgen. Deze horeca zou misschien wel goed naar een bedrijventerrein kunnen. Is de fractie van D66 het daarmee eens?

00:45:58

De heer Venhuizen: Dat was niet waar ik het per se over had, maar dat zou zeker kunnen. Het ging ons over de horeca waar je wil even kan zitten op een bedrijventerrein. Ik wil afsluiten met de hulp die genoemd staat voor de creatieve en culturele sector, maar vooral ook voor de horeca en kleine ondernemers. Die is wat ons betreft enorm waardevol. Er moet goed gekeken worden naar wat die nu precies nodig hebben. Zoals in het stuk staat, wordt er goed geluisterd naar de input van stakeholders. Je zou kunnen zeggen: "De inbreng van belanghebbenden". Ik sprak ook met een horecaondernemer toevallig deze week. Het viel mij op dat die er enorm tegenop zag om aan de slag te gaan na een jaar. Zoveel bedragen en

investerings zijn in rook opgegaan. Ik denk dat voor deze mensen de helpende hand van de gemeente dat beetje kan geven wat ze nodig hebben om weer enthousiast de boel op te pakken. Dank u wel, Voorzitter.

00:47:09

Voorzitter: Dan de heer Bosch.

00:47:11

De heer Bosch: Voorzitter, de wereld gaat weer een beetje open en er is weer wat leven te vinden in ons prachtige Groningen. De fractie van Student en Stad is erg tevreden over deze herstelagenda. Voor ons ligt een goed plan met meerwaarde op zowel de korte als de lange termijn. Waar jongeren en studenten niet altijd een even grote rol spelen in de gemeentelijke beleidsstukken, komt hier het belang en de meerwaarde van jongeren en studenten goed naar voren. Het houdt onze prachtige gemeente en stad bruisend. Het plan van een veilige opstart klinkt ons dan ook als muziek in de oren en het activeren van het studentenleven is heel erg belangrijk om van Groningen weer een bruisende stad te maken die we ook zo graag weer willen meemaken. Er zijn wel een viertal zaken die we graag willen uitlichten. Allereerst ook over de fietser. GroenLinks heeft dat al benoemd en daar wil ik me graag bij aansluiten. En omwille van de tijd zal ik het daarbij laten. Daarnaast missen wij nog wat concrete oplossingen voor het vergroten van de kans op een baan voor studenten en jongeren. We ondersteunen dan ook de oproep van de Partij van de Arbeid om te stoppen met het wachten van inkomensondersteuning voor jongeren onder de zevenentwintig.

00:48:20

De heer Bosch: Deze groep is door de coronacrisis hard geraakt. De parttimers, de oproepkrachten en mensen met een nulurencontract zijn ontslagen of hebben geen loon gekregen. Vanzelfsprekend zullen er meer banen vrij komen in de horeca. Maar ook wordt er genoemd dat er nog heel wat faillissementen op de loer liggen. Wij vrezen voor een groot tekort aan banen voor jongeren. Ziet de wethouder dit ook en is er een plan om specifiek deze groep te ondersteunen?

00:48:51

Voorzitter: Dan heeft u een vraag van de heer Atema.

00:48:52

De heer Atema: U zei in één zin dat er meer banen moeten komen voor jongeren en vervolgens [onhoorbaar] wachttijd niet voor jongeren in een uitkering. Hoe krijg je daardoor meer banen? Je zit dit in één zin.

00:49:11

De heer Bosch: Het stond in hetzelfde kopje en misschien was u daardoor verward. Enerzijds moeten we u zorgen dat die uitkeringen niet wachten en daarnaast - maar dat is niet per se aan elkaar gekoppeld - moeten we uiteraard ervoor zorgen dat we geen tekort aan banen voor jongeren creëren in onze gemeente. Ik vervolg, Voorzitter. Bijna nergens in Nederland is er zoveel jong talent als in Groningen. We zouden dan ook graag willen zien dat de kennisinstellingen goed betrokken worden bij het herstelplan, bijvoorbeeld artificial intelligence of de life science en health projecten. Tot slot wordt er komend jaar een recordaantal studenten bij de onderwijsinstellingen verwacht. Dat staat ook duidelijk vermeld in het stuk. Daarom vinden wij het raar - en dat wil ik toch even hier gezegd hebben

- dat de piekopvang afgeschaald is en er nog maar vijftien plekken zijn gerealiseerd. Daar gaat het stuk niet over, maar ik wil het toch benoemd hebben. Ook willen wij onderstrepen dat het belang van studieplekken heel erg belangrijk is, helemaal als komend collegejaar straks nog van start gaat met een anderhalve meter samenleving. Er blijft een enorm tekort en dat betekent dus dat studenten in een krappe kamer, waar ze ook slapen, eten en hun was uithangen, moeten studeren.

00:50:29

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Dijk.

00:50:32

De heer Dijk: Voorzitter, zonder heel lullig over te komen, maar nu krijgen we zo'n heel eenzijdig studentenbelang riedel van Student en Stad. Dat kennen we. Maar ziet u ook dat er een tegenstelling lijkt te ontstaan tussen kwantiteit - van grote aantallen studenten - en kwaliteit? U noemt dit namelijk letterlijk in uw woordvoering. Zou het niet een keer tijd worden om als stad en gemeente Groningen te zeggen: "Onderwijsinstellingen kalm aan, stop even met constant meer studenten aan te trekken". U noemde het net letterlijk: tekort aan studieplekken, woonruimte en werk. Zou het niet een keer goed zijn om als Student en Stad te zeggen: "Onderwijsinstellingen en gemeente, minder studenten naar Groningen".

00:51:04

De heer Bosch: Voorzitter, ik begrijp de vraag van de SP goed. Ik zie ook dat die tekorten er zijn. Ik weet ook dat wij als gemeente wel dat verzoek kunnen doen, maar de onderwijsinstellingen daar niet toe kunnen dwingen. Dus dat is een moeilijke situatie. Ik onderstreep zeker als wij als stad het niet aankunnen, we dan een duidelijk signaal moeten afgeven. Volgens mij doet de wethouder dat ook. We zouden dat ook meer kunnen doen. Wel is het voor ons - als overheid - van belang dat we die capaciteit uitbreiden. Het is wel degelijk een zegen voor de stad Groningen dat er heel veel jongeren en studenten hier wonen.

00:51:56

Voorzitter: U hebt nog een vraag van de heer van Zoelen.

00:52:02

De heer van Zoelen: Ja, ik heb een vraag. De heer Bosch begon: "Het is een goed plan. Er is drieënhalf miljoen te verdelen. Bruisende stad, feestjes, evenementen". U noemt dan ook dat er studieplekken moeten komen. Als u een afweging maakt voor die drie-en-een-half miljoen, waar gaat dan bij Student en Stad de voorkeur naar uit? U zegt dat er geen studieplekken in het plan staan. Maar zou je dan niet willen dat het College zegt: "We regelen voor die drieënhalf miljoen goede studieplekken voor studenten". Waar liggen uw prioriteiten in deze?

00:52:28

De heer Bosch: Voorzitter, een interessante vraag van de Partij voor de Dieren. Die prioriteit hebben wij beiden. Zoals de Partij voor de Dieren dat ook ongetwijfeld heeft, kan je verschillende belangen naast elkaar hebben. Als je dat vervolgens concreet maakt en zegt: "Voor zoveel geld kan je zoveel studieplekken realiseren en voor zoveel geld kan je zoveel subsidie geven aan evenementen", kan je dat afwegen en zeggen wat het meest effectief is voor de belangen die wij vertegenwoordigen hier in deze gemeenteraad. Dat heb ik nu niet.

Dus die belangen hebben wij beiden, en het is vrij logisch dat ik daar nu niet tussen ga kiezen. Ik wil graag naar een afsluiting, want ik denk dat u dat ook wil, Voorzitter. Ik liep vandaag een rondje door onze mooie stad en ik werd er weer hartstikke blij van alle levendigheid en het geluk dat de stad en de mensen uitstralen. Het lijkt erop alsof we een hele lange periode van ellende achter ons laten en, Voorzitter, ik vind dat heerlijk.

00:53:27

Voorzitter: De heer Bolle.

00:53:28

De heer Bolle: Dank u wel, Voorzitter. Op verzoek: mijn fractie snapt eerlijk gezegd ook niet waarom we de openingstijden van de supermarkten nog zouden moeten verruimen. Volgens mij mogen die al tot tien uur open zijn. Ik weet niet hoelang je ze dan open zou willen houden. Dat is ook gelijk het bruggetje naar de lokale middenstand, want we zien wel dat het goed is om die zoveel mogelijk in de gemeente te houden. Maar de vraag is wel hoe je dat op een goede manier doet. Ik vraag me af of zo een ontwikkelbedrijf daar de goede manier voor is. En of je daar niet veel te veel mee op je hals haalt, wat je niet aankan. Maar goed, daar zijn we benieuwd naar. De heer Rebergen zei als aandachtspuntje dat het ook nog over Haren en Ten Boer zou moeten gaan. Ik vind het eerlijk gezegd wel iets meer dan een aandachtspuntje, want het stond helemaal vol met alleen maar dingen gericht op de stad. Dat vond ik meer dan een aandachtspunt en daar zou je goed naar moeten kijken. De focus ontbrak, wat mijn fractie betreft, ook wel een beetje. Het is een gigantische bak aan allerlei projecten: heel veel dingen doen we al en gaan we dan iets uitbreiden.

00:54:33

De heer Bolle: Vandaag hadden we een sessie over de jaarrekening. Dan lees ik het stuk en denk ik: wat is nu het doel van deze herstelagenda? Welke effecten beogen we met die drie-en-een-half miljoen die we gaan uitgeven? Hoe gaan we dat meten en terugzien? Als ik dan weer naar dat stuk kijk, weet ik het niet. Ik heb geen idee waar we drieënhalf miljoen aan gaan uitgeven. Als dat straks uitgegeven is, gaan wij niet zien of dat effect heeft gehad want we maken dat op geen enkele manier meetbaar. Wat dat betreft heeft ook de VVD daar een aantal goede punten over gezegd. Ook een aantal focuspunten waar wij ons ook zouden willen bij aansluiten.

00:55:23

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Bushoff.

00:55:27

De heer Bushoff: De aansluiten de vraag van de heer bisschop.

00:55:32

De heer Rebergen: Voorzitter, ik ben benieuwd of het CDA ziet dat er ook veel dingen moeten aangepakt worden? En dat het daarom moeilijk is om op één punt te focussen. Het is van belang om je te focussen op de openbare ruimte, de leegstand, mensen aan het werk helpen, en de economie van de toekomst.

00:55:34

De heer Bolle: Voorzitter, drieënhalf miljoen is op de Groningse economie een druppeltje. Dat stelt in principe niets voor. Je kan zeggen: "We gaan van alles een klein beetje doen" en

dan hoop je maar dat dat effect sorteert. Je kan ook zeggen: "We gaan ons op drie dingen focussen en daar dat geld aan uitgeven". Zo hebben we een idee of dat meer effect heeft. Dat blijft een keuze. Het College kiest er nu voor om alles te doen. Alles is belangrijk. Ik zeg ook niet dat de dingen die erin staan, niet goed genoeg zijn, maar je kan niet zeggen: "We focussen en alles is belangrijk". We doen werkelijk alles wat je maar kan verzinnen en daar geven we geld aan uit. Dus het wordt voor iedereen een klein beetje.

00:56:34

Voorzitter: U heeft nog een vraag van de heer Rebergen.

00:56:44

De heer Rebergen: Ik ben blij dat de heer Bolle het met mij eens is dat we ook aandacht moeten hebben voor Haren en Ten Boer. Mooi dat we die aandacht verdelen. Ik heb ook aandacht gevraagd voor de wijken in Groningen, omdat de nadruk wel erg op de binnenstad zit. Hoe kijkt u daar tegenaan?

00:56:51

De heer Bolle: Dat ook inderdaad.

00:57:12

Voorzitter: U hebt nog een vraag van de heer van Zoelen.

00:57:21

De heer van Zoelen: Ik ben het helemaal eens met de heer Bolle dat het weinig duiding geeft. Het is een schot hagel. Maar ook in de interactie met de heer Rebergen over dat er geen aandacht is voor Haren en Ten Boer. Je moet je dan afvragen over de herstelagenda: zou het niet beter zijn om die drieënhal miljoen opzij te zetten, te wachten en met een goed plan te komen op die drie punten? Het is toch een heel slecht raadsvoorstel.

00:57:52

De heer Bolle: Ik weet niet of het per definitie een heel slecht raadsvoorstel is. Ik denk eerlijk gezegd dat het een hele bewuste keuze van het College is om op heel veel projecten dat geld uitgegeven. Ik denk dat de drie punten van de Partij voor de Dieren weer anders zijn dan die het CDA zou hebben.

00:58:13

Voorzitter: Dan hebt u nog een vraag van de heer Moerkerk.

00:58:15

De heer Moerkerk: Denkt u niet, de heer Bolle, dat het misschien interessant zou zijn om die focus in te bouwen en ook een stuk van het budget gewoon naar voren te halen door te zeggen: "We gaan die drie-en-een-half miljoen er snel inzaaien waardoor we sneller en misschien ook meetbaarder kunnen zien wat er gebeurt en wat het effect is"?

00:58:28

De heer Bolle: Wat willen we met die drieënhal miljoen bereiken? Even los van het geld, wat is ons doel? En dan hebben we die drieënhal miljoen, wat gaan we doen daarmee doen om dat doel te bereiken? Daar begint het mee en dat doel heb ik niet goed terug gelezen in het stuk.

00:58:42

Voorzitter: U hebt nog een vraag van de heer Bushoff.

00:58:57

De heer Bushoff: Voorzitter, er komen ook nog een aantal andere plannen aan. Dus ik hoor vooral aan de inbreng van de heer Bolle, de oproep om nog meer te investeren in het herstellen van Groningen. Misschien is dit dan wel een mooie eerste aanzet. Het vervolg is dan het sociaal herstelplan. Zijn dat dan de vervolgstappen die we nog moeten zetten? Zou dat niet de goede weg zijn om te bewandelen? Zou dit niet eerst nodig zijn om in te zetten?

00:59:20

De heer Bolle: Ik kan niet uitsluiten dat dat zo is. Maar dan moet je ook hiervoor een doel hebben. Ook voor die andere sociale plannen moet je een doel hebben. Je moet dan goed uitspreken wat dat dan zou moeten zijn. Wij maken allerlei visies en droombeelden, daar zijn we hartstikke goed in en is hartstikke leuk om te doen. Maar als het gaat om wat goed is om te doen met die drieënhalve miljoen, blijft het toch een beetje errond praten.

00:59:47

Voorzitter: Dan nog de heer Onnes voor de woordvoering.

01:00:09

De heer Onnes: Voorzitter, de corona heeft grote impact gehad - en nog steeds - op onze economie. Daarom is de PVV-fractie blij met de herstelagenda van de gemeente Groningen. Naast de landelijke steun neemt de gemeente maatregelen om onder andere de acute noden van ondernemers op te lossen, zoals men zegt. Met name worden de ZZP'ers, sociale en creatieve ondernemers en horeca en retail genoemd. De maatregelen die ons vooral aanspreken zijn: het veilig opstarten met Groninger Zomer, vergroten van het verdienvermogen, maatwerk voor getroffen sectoren en het aanpakken van knelpunten op de arbeidsmarkt. Omdat de PVV een groot voorstander is van burgerparticipatie, vinden wij de gesprekken met ondernemers en stakeholders erg belangrijk. Waarmee kan de gemeente ze ondersteunen? Dat is een heel positief punt. Maar dit in het achterhoofd, vraagt de PVV-fractie zich af wat de gemeente doet met de ondernemers die geen landelijke coronasteun hebben gekregen. Dat is ook mijn eerste vraag aan het College: kunnen deze ondernemers wel in aanmerking komen voor ondersteuning van de gemeente in het kader van deze herstelagenda? Dat wil ik graag nog even toespitsen, Voorzitter.

01:01:24

De heer Onnes: Bij aanmelding voor coronasteun wordt als peildatum het eerste kwartaal 2019 gehanteerd en niet het eerste kwartaal 2020. Ons is een casus bekend van een Groninger ondernemer die door omstandigheden nauwelijks inkomsten had in het eerste kwartaal van 2019. In het eerste kwartaal van 2020 was dit wel het geval. Door deze omstandigheid, krijgt deze ondernemer geen coronasteun. Deze ondernemer heeft ook gewend tot de Afdeling Zelfstandigen en WIJ Groningen. Hier kon hij niet geholpen worden en daar komt mijn tweede vraag uit voort: kan de herstelagenda Groningen in zo'n geval voorzien en op wat voor manier? Want we praten hier namelijk over acute nood. Zo niet, kan dit alsnog mogelijk gemaakt worden, vraag ik aan het College. Tot slot, Voorzitter, zo zijn er ook ondernemers die in het eerste kwartaal van 2019 helemaal niet bestonden als ondernemer. Ze hebben geen recht op coronasteun, maar hebben wel investeringen gedaan

waardoor ze nu weer bijna het loodje moeten leggen. Dat is de derde vraag van mij: kunnen de ondernemers die om deze reden achter het net gevestigd hebben voor coronasteun en het zonder hulp niet redden, zich melden bij de gemeente? En zo nee, is de wethouder dan bereid om dit alsnog mogelijk te maken in het kader van deze herstelagenda? Dat waren de punten van de PVV-fractie.

01:02:48

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik opzij voor de beantwoording van het College.

01:02:56

De heer de Rook: Voorzitter, ik trap af en dan hebben wethouder van der Schaaf en Bloemhof nog een minuut om dat aan te vullen. Voorzitter, de Groninger herstelagenda is een oproep die voortkwam uit de wens van uw raad om ervoor te zorgen dat we door blijven investeren tijdens deze crisis en onze ondernemer en gemeente helpen om hier sterker uit te komen, voor zover mogelijk. Dat heeft geleid tot deze aanpak. De heer Bolle zei het ook, het is bewust een hele brede aanpak omdat we zien dat de maatschappelijke uitdagingen die uit deze crisis komen, [onhoorbaar] zijn. Het laat zich niet voor één gat vangen. We zien deze uitdagingen zo breed als deze agenda is opgesteld. In de volle breedte proberen we een stap in die richting te zetten door de kennis die we hebben en de gesprekken die gevoerd zijn de afgelopen periode. Ook binnen wat een gemeente in het hier en nu überhaupt waar kan maken. Met die beperkingen zoveel mogelijk in de volle breedte ons best doen om een actieve rol te spelen als gemeente en ervoor zorgen dat het herstel - wat zich voor een deel zelf zal voltrekken - op een goede manier plaatsvindt. Dat richt zich in belangrijke mate op de leefkwaliteit maar ook op de economie.

01:04:07

De heer de Rook: En niet op de economie van eerder. Met het economisch programma van de gemeente en het coalitieakkoord, willen we streven naar een economie waarbij niet het commercieel rendement centraal staat maar ook het maatschappelijk rendement. De grote speerpuntensectoren die in onze economische agenda worden benadrukt, sluiten aan bij de grote maatschappelijke uitdagingen van nu. Het gaat over energie, digitalisering en de gezondheidseconomie. Een belangrijk accent van uw raad - zoals ik heb gehoord - zijn de productielocaties en praktijkgerichte werkgelegenheid en daarin zien we kansen. We proberen de economie aan te jagen, maar niet meer zoals die was. In het gemeentelijk beleid hebben we gezegd hoe we die economie in toenemende mate voor ons zien. Zo willen we dat ook stimuleren. Voorzitter, de heer Bolle vroeg naar de doelen van deze agenda. En het richt zich op drie doelen. Eén is de opstart waar we nu middenin zitten: dat dit op een veilige manier gebeurt en daarin ziet u de maatregelen van de binnenstad in terug. Ten tweede gaat het over de bruisendheid van onze gemeente. Rond de jaarwisseling hebben we gemerkt wat dat normaal is. Je zag een enorm contrast met hoe Groningen er normaal bij lag. Voorzitter, het is misschien ook wel zo wat dat de heer van Zoelen zei: "Het komt ook goed als we er niets aan doen".

01:05:17

De heer de Rook: Maar de vraag is dan: op welke manier. De ervaring die wij hebben - en wethouder van der Schaaf zal daar straks op ingaan - op het element van de vastgoedontwikkeling, is als wij dit allemaal op z'n beloop laten, er vast wel weer dingen

gebeuren. De vraag is: wat voor dingen? Daarom kiezen wij er als gemeente heel bewust voor om daarin een actieve rol te spelen en niet de markt daarin zijn werk vrijelijk te laten doen. We willen daarin stimulerend en kaderscheppend als gemeente in opereren. Voorzitter, dan reageer ik ook meteen op de suggestie van 100% Groningen die zegt dat je die drieënhalve miljoen ook in een specifieke inkomenssteun voor ondernemers kan stoppen. In dit pakket zitten elementen die daarop toezien. Voorzitter, het College kiest voor een andere aanpak omdat wij zien dat niet alleen ondernemers geraakt zijn, maar ook studenten en jongeren. We zien ook de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt die onze aandacht behoeven. Het toeleiden van de bezoekers verdient ook aandacht.

01:06:35

De heer de Rook: Ook werkgelegenheid voor jongeren op structurele basis. De economische structuur en kunstenaars behoeven ook aandacht. Veiligheid en ondermijning speelt ook een rol. Wij denken niet dat de uitdaging - waar we nu voor staan - zo klein te maken is tot alleen maar inkomenssteun voor ondernemers. Het is veel meer dat onze aandacht behoeft en onze aanpak probeert dan in de volle breedte iets aan te doen. Het derde doel van de agenda is de economische structuurversterking. En dat doen we op de manier die we als gemeente voor ons zien. De raadsleden die hier het beeld scheppen dat we maar een paar dingen doen en dan weer verder gaan met hoe het is was, is niet de bedoeling. We willen de economie stimuleren op een duurzame - dan heb ik het niet alleen over ecologische - en sociale manier waarmee de gemeente nog jaren verder kan. Verder zijn er een aantal specifieke vragen rondom de verschillende domeinen.

01:07:30

De heer de Rook: Ik begin met de ChristenUnie die gevraagd heeft naar de financiën. Dit is een pakket van drieënhalve miljoen wat wij gaan uitvoeren. Wij verwachten dat er weer nieuwe coronasteun van de Rijksoverheid zal komen die we hiervoor inzetten. Maar we zien ook dat er mogelijkheden om een samenwerking aan te gaan, met bijvoorbeeld de bedrijvenverenigingen die gezegd hebben om een aantal projecten te co-financieren. Inmiddels konden we in de media lezen dat de provincie voornemens is een co-financieringsfonds op te richten. Dat is een mogelijkheid om te kijken of we daar ook cofinanciering uit kunnen krijgen. Dit is een hele grote uitdaging waar we als gemeente niet alleen voor staan. Voor de hele provincie is het welslagen van de stedelijke economie van Groningen van groot belang. Daarom dat we ermee doorgaan. Ik verwijs even naar het debat wat we net hadden over de subsidies. We gaan alles proberen om ervoor te zorgen dat we ook geld van andere partijen maximaal weten aan te boren voor de uitvoering van deze agenda, omdat wij denken dat er daar aanleiding voor is. Voorzitter, Haren en Ten Boer worden wel expliciet genoemd en daar hebben we specifiek aandacht aanbesteed. Heel veel winkelcentra worden niet genoemd, maar dat wil niet zeggen dat we daar geen aandacht voor hebben.

01:08:52

De heer de Rook: Die spreiding gaat heel erg over ervoor zorgen dat er ook activiteiten zijn buiten de binnenstad. Door de ontwikkelingen van het Koopmans- en Haderaplein naar voren te halen, doen we iets concreets wat waardevol en zichtbaar is. Dit zal de economie in de dorpscentra van Haren en Ten Boer de welverdiende stimulansen geven. D66 vroeg naar horeca op bedrijventerreinen. We komen daar nog op terug met de horeca- en retailvisie en

we hopen dat die voor de zomer nog klaar is. Ondersteunende horeca zou prima kunnen, zoals een viskar op een bedrijventerrein of iets waar werknemers een broodje kunnen halen. Maar we willen op het bedrijventerrein geen verkeer aantrekkende horecavoorzieningen. Dus geen fastfoodrestaurants waardoor mensen verleid worden om met de auto daar naartoe te komen. Dat past niet bij de ruimtelijke visie die wij hebben. Het heeft dus daarop betrekking. Maar het College zal nooit voor iets gaan liggen wat als voorziening dient voor het personeel zodat ze een lunch buiten de deur kunnen halen. Daar zit die nuance bij.

01:10:11

De heer de Rook: D66 heeft ook nog gevraagd naar toezicht. Ja, daar hebben wij aandacht voor. Dat is een knelpunt maar er is budget gereserveerd om het toezicht aan te scherpen op de hotspots. GroenLinks heeft gevraagd naar de vouchers. Daar kunnen wij mee sturen en dat zal vooral op de economische speerpunten zijn die de gemeente heeft. Daar hoort die duurzaamheid ook bij omdat we dat overal proberen te stimuleren. Werkgelegenheid voor kwetsbare groepen kan daar een rol bij spelen. Ook de behoefte aan meer zelfstandige detailhandel, want ook daar zien we dat er een knelpunt is. Het gaat vooral om de hiaten die we zien binnen de gemeente zodat we daar die vouchers op kunnen inzetten. Dat moeten we nog specifieker uitwerken, maar dat is wel de bedoeling. Het is niet een algemene regeling voor iedereen. Ik denk dat wethouder van der Schaaf zo nog ingaat op de vastgoedkwestie. Als het gaat over het nachtleven: daar hebben we specifieke aandacht voor in dit document door te investeren in een subsidie voor de Stichting Cosimo, die aanjaagsubsidies voor dit soort plekken wil opstarten. Ik wijs ook naar de voorziening voor culturele ondernemers uit het vorige coronaplan voor cultuur. Dat was ook specifiek voor dat soort type locaties.

01:11:22

De heer de Rook: We zien wel de verleiding groot is om zalen te verkopen. Dat kunnen wij als gemeente niet met een regeling oplossen. Voorzitter, ik heb iets gezegd over de gezondheidseconomie waar de PvdA ook iets over zei. We zetten daar zeker op in. We zien daar kansen en we werken ook samen aan de aanvraag voor het groeifonds om specifieke productielocaties in the life science naar Groningen te halen. Voorzitter, de SP heeft gevraagd naar de supermarkten. Dat is geen steunmaatregel want met de supermarkten gaat het wel goed en hebben het afgelopen jaar het ook goed gedaan. Zij moesten vooral de afstand goed weten te hanteren. Op het moment dat wij het beeld hebben dat dat niet meer nodig is, zullen wij dat ook weer terugbrengen naar de standaardverordening die we in de gemeenten hebben. Dus daar heeft het geen toepassing op. Je moet het niet zien alsof we de supermarkten helpen omdat wij ze een preferente positie geven. Voorzitter, de VVD heeft iets over de financiën gevraagd. In de bijlage staat de hele lijst met maatregelen maar deze zijn niet uitgewerkt per bedrag, maar de onderbouwing is er wel. De heer Been heeft die technisch nagevraagd en inmiddels ook ontvangen, maar ik stel voor dat we die even ter beschikking stellen van de hele raad. Dan heeft u een goed inzicht in welke bedragen er precies geraamd zijn voor de specifieke projecten. Voorzitter, dan waren dat de vragen die onder mijn terrein vielen.

01:13:08

Voorzitter: We hebben vragen van de heer van der Pol, de heer Dijk en de heer Bushoff daarover. Het moet dan echt even kort.

01:13:30

De heer van der Pol: Dank u wel. Ik was nog benieuwd of er concreet al voorstellen zijn ingediend voor de cofinanciering en of er ook een strategie is om de drieënhalve miljoen bij elkaar te krijgen? Dat mist nu in het stuk.

01:13:43

De heer de Rook: Mijn ervaring is dat je over je lobbystrategie nooit heel publiekelijk moet spreken, want dat is niet handig. Die gesprekken worden met de bedrijfsverenigingen en de provincie gevoerd. De voorjaarsnota van de provincie zal daarin belangrijk zijn. Maar hoe we dat precies gaan doen is het geheim van de smid.

01:14:08

De heer Dijk: Als het gaat over het vastgoed, zit daarin een belangenstelling. De wethouder zei net terecht dat je de markt niet zijn gang kan laten gaan. Daar zit een conflict in en dan kiest het College heel duidelijk een kans. Ik heb dat in mijn woordvoering niet zo gezegd, maar dat is heel duidelijk. Maar als je dan naar Niemayer kijkt die zegt: "Jongens we [onhoorbaar] weg". Flexkrachten en jongeren zijn ontslagen in de eerste periode van de coronacrisis. Ik zei net wat over de verzekeraars. Allemaal punten waarin een conflict zit, en waarvan de samenleving zegt: "Dat willen we niet meer". Het verruimen van die winkeltijden van de supermarkt, je kan een kanon afschieten in de ochtend. Dus ik weet niet waarom dat nog zou moeten. Ik snap niet - als ik kijk naar dit programma - waarom het College niet een kant kiest op die punten die ik net noemde. Waarom nu niet dat conflict zoeken met VNO-NCW, de grote bedrijven en supermarkten? Het zijn allemaal lage lonen en flexcontracten. Doorgewerkt tijdens de coronacrisis en geen cent erbij. Waarom zegt het College dat ze de vastgoedeigenaren wel aanpakken en op deze punten helemaal niet. Dan is het ineens een heel begripvol verhaal met samenwerking, kaderstellend en stimulerend. De vraag is: waarom bij vastgoed wel en bij die andere punten niet? Het lijkt dat het daar meer gefaciliteerd wordt.

01:15:32

De heer de Rook: Voorzitter, ik denk dat we een vrij realistische manier hebben van inschatten waar onze rol ligt en waar we ook effect kunnen hebben. Dus wij kunnen dit gesprek prima aangaan en dan zeggen we dat tegen VNO en dan zegt VNO: "Dat is aan onze leden om het signaal over te brengen". Om mooi weer voor de bühne te spelen, kunnen we zeggen dat we dat gaan doen. Dat komt dan goed en we zullen vanuit Groningen de hele zorgsector veranderen, maar die verwachting is volgens mij niet reëel. In die vastgoedsector kunnen we daadwerkelijk en betekenisvol een verschil maken. We zien nu dat onze ondernemers daar lokaal heel veel last van hebben. Het gebeurt onder onze neus. Gelukkig door de lobby van deze gemeente en een aantal partijen hebben we landelijk meer mogelijkheden daartoe gekregen. Zo hebben we echt een vechtende kans om daar iets voor onze ondernemers te kunnen betekenen. In de huidige situatie is dat ook lastig. Daarom dat we daar een stap vooruitzetten en we verder daarover het eerlijke verhaal vertellen.

01:16:27

De heer Dijk: Voorzitter, dat eerlijke verhaal is prima. Alleen dit is wel een moment - en ik wil het niet groter maken dan het is - in de geschiedenis dat er wel iets moet veranderen. Niks doen en zeggen dat iets doen geen nut heeft omdat we er niet overgaan, heeft de afgelopen tien-twintig jaar niet gewerkt, maar heeft wel hiertoe geleid. Ik verwacht eerlijk gezegd wel

van een College met een aantal linkse partijen daar wel een stellingname in. Dus nemen en shamen van verzekeraars. De ziekenhuizen kunnen nog steeds niet goed samenwerken doordat die rotverzekeraars er steeds tussen zitten met hun tengels.

01:17:03

Voorzitter: De heer Dijk, uw vraag graag.

01:17:03

De heer de Rook: Voorzitter, wij proberen resultaten te boeken op die punten. Ik verwacht dat wethouder Bloemhof daar zal op ingaan. Als wij zien dat mensen met een mbo-achtergrond te weinig aan de bak komen, gaan we zorgen dat de lokale stages verbeteren. Dat past ons meer dan in de krant te roepen dat het allemaal niet deugt. Leading by example zorgt ervoor dat je als gemeente op dat soort punten het voorbeeld geeft en met werkgevers in gesprek gaat. Die gesprekken vinden ook plaats in de gezondheidszorg: hoe kunnen we ervoor zorgen dat we mensen meer aan het werk krijgen? We kijken of we een brug kunnen slaan van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dat gebeurt. Maar als u de verwachting heeft dat wij als gemeente hier de hele structuur van hoe de zorg in Nederland georganiseerd is veranderen, moeten we toch hopen dat er iemand bij de SP tijdelijk uitvalt in Den Haag zodat u daar dat pleidooi kan houden. Daar lijkt het mij op zijn plaats.

01:17:58

Voorzitter: De heer Bushoff even kort. De heer Rebergen heeft ook nog een vraag en dan moeten we door naar de andere Collegeleden.

01:18:08

De heer Bushoff: Voorzitter, ik denk dat deze wethouder ook over de Groningse Zomer iets zou kunnen zeggen. Mijn vraag is of er in deze Groningse Zomer ook extra wordt ingezet op laagdrempelige activiteiten in wijken en buurten voor mensen met een kleine beurs? Misschien in samenwerking met de WIJ en het sociale opbouwwerk. Dat is één. Twee: er werd in deze herstelagenda ook gerept over de keiweek en ik was nog even benieuwd of het mogelijk is voor allerlei verenigingen en clubs om tijdens de keiweek activiteit te organiseren, mocht de situatie met corona dat toelaten?

01:18:43

De heer de Rook: Voorzitter, toen ik zei dat ik alle dingen op mijn terrein heb beantwoord, was dat ook een bewuste conclusie. De Groningse Zomer is ook in deze agenda opgenomen en daar zit bijvoorbeeld een programma in over een museumfunctie buiten, wat heel toegankelijk is. Cultuur in de Wijk is daar ook onderdeel van. Vorig jaar was er ook al een heel mooi aanbod van de speeltuinverenigingen, en nu doen we daar met een aantal maatregelen nog een stap bij. De vraag over de keiweek moet ik u even schuldig blijven. Dat gaat ook heel erg over de openbare orde en de situatie die er dan is. Wij vonden het heel erg belangrijk om die keiweek te markeren als een belangrijk moment waarin we studenten ook laten zien wat Groningen is, maar ook voor een deel bijbrengen wat Groningen maakt. Dus we hebben er alle belang bij om dit zo volwaardig en kwalitatief mogelijk door te laten gaan.

01:19:24

Voorzitter: De heer Rebergen.

01:19:36

De heer Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Ik was net wel blij met het debatje of vraag en antwoord van de SP en de wethouder waarin die vakkrachten naar voren kwamen. Bij de woordvoering van de SP - maar dat had ik ook bij Student en Stad over die studieplekken - dacht ik: heb ik een ander stuk gelezen? Want volgens mij staat het er wel in. Maar mijn vraag gaat over Haren en Ten Boer. Terecht dat de wethouder aangaf dat er aandacht wordt besteed aan het centrum van Haren en het Koopmansplein. Mijn vraag ging ook specifiek over de Groningse Zomer: is er dan ook aandacht voor Haren en Ten Boer.

01:20:02

De heer Onnes: Een heldere vraag van de heer Rebergen. Ja, die aandacht is er. Ik zeg er alleen bij dat de Groningse Zomer ook een manier is om bepaalde activiteiten te ontsluiten. We weten dat erin zowel Ten Boer als Haren ook hele krachtige instrumenten zijn daar werken om op de schaal van Haren en Ten Boer te communiceren over wat er allemaal gebeurt. In die organisatiekant nemen we dat zeker mee. U weet dat het ook een wens is van Haren en Ten Boer om geen andere communicatiemiddelen in te zetten dan diegene die daar al als doeltreffend worden gevonden. Als er een aanvulling is zeker en als we een verbinding kunnen maken die meerwaarde heeft, zullen we dat zeker niet laten. Maar met respect voor wat daar allemaal al is en wordt georganiseerd.

01:20:55

Mevrouw Bloemhoff: Dank u wel, Voorzitter. Dan ga ik in op het thema arbeidsmarkt. Er werd net al even aan gerefereerd in het debatje ook door de SP. Wat ik kan zeggen is dat er heel veel inzichtelijk is geworden over wat niet goed zit op die arbeidsmarkt. Dus dat beeld delen wij wel degelijk. Wij hebben ook een aantal stappen kunnen nemen op de arbeidsmarkt in de manier van dienstverlening, zoals de crisisdienstverlening waarbij de gemeente met het UWV en de sociale partners mensen van werk naar werk begeleidt. En waarbij het niet uitmaakt of je een uitkering hebt of niet, we helpen je verder. Dat is dan ook het antwoord op de vraag van de Partij van de Arbeid: kunnen we de crisisdienstverlening ook na corona inzetten? Ja, laten we van deze corona-aanpak leren om op die manier verder te gaan op de arbeidsmarkt. Er was een vraag van de PvdA over de voortzetting van het 1000-banenplan. Ja, we gaan door met het 1000-banenplan. We zitten nu al op elfhonderd plaatsingen en we hebben er nog één miljoen over. Dus laten we van dat 1000-banenplan een 2000-banenplan maken. Voorheen werd het ingezet op de sectoren bouwtechniek, transport en logistiek. Inmiddels wordt het ook ingezet in de zorg.

01:21:58

Mevrouw Bloemhoff: Er was de suggestie om dat ook voor de gezondheidseconomie in te zetten. Dus in die kansrijke sectoren kunnen mensen geplaatst worden met het 1000-banenplan. De SP maakte dat de opmerking dat er veel over talentvolle jongeren wordt gesproken in tegenstelling tot de mbo'ers. Prijs ook de mbo'ers. Ik zou de mbo'ers ook talentvolle jongeren willen noemen. Wij vatten daaronder dus wel degelijk de praktijk en technisch geschoolde mensen onder. Er was een opmerking van de SP over werkgevers en flexwerk. De Stadspartij refereerde ook nog aan het SER-advies wat de afgelopen weken is verschenen, wat een belangwekkend advies is, zeker gelet op de formatie. Er zijn al meer belangwekkende adviezen verschenen: borstlab en WRR, die allemaal zeggen dat er wat moet gebeuren aan de flexibilisering op de arbeidsmarkt. Het rapport van de SER wordt ook

ondersteund door VNO-NCW noord. Ik zou er niet voor kiezen om daar tegenaan te trappen. Ik zou prijzen dat VNO-NCW een koerswijziging heeft ingezet en dat we met elkaar wat willen doen aan die flexibilisering op de arbeidsmarkt. Dus dat vinden werkgevers en werknemers op dit moment. Laat dat een mooi voorbode zijn want ook in Groningen zien we dat. Maar dat zijn landelijke afspraken en kunnen wij zelf niet zoveel aan doen, behalve het ondersteunen van het pleidooi.

01:23:27

Mevrouw Bloemhoff: Stageplekken voor het mbo en banen voor jongeren in aanbesteding, was een suggestie van de SP. Dat doen we via social return waarin we vragen naar stageplekken voor jongeren. De instrumenten hebben we en ik denk dat we zelf het goede voorbeeld laten zien met een mbo-traineeprogramma. Student en Stad maakte de opmerking of we ook banen kunnen creëren voor jongeren? Hoe zit het met de jongeren? Dat doen we dus door dat mbo-traineeprogramma. Er is ook een club bezig met een plan voor de aanpak van jeugdwerkloosheid, waarin de onderwijspartijen zitten zoals de ROC's. Ook zit daar onze aanpak voortijdig schoolverlaten in. Allerhande partijen zijn daar dus mee bezig. Ik moet wel zeggen dat het aantal vacatures voor jongeren er wel. Horeca zit te springen om personeel. Het vraagstuk is niet of de banen er zijn, maar wel: sluiten die banen aan op waar de jongeren voor zijn aangelijnd? Dat is een kwalitatieve vraag waar we druk mee bezig zijn. Volgens mij heb ik daarmee de onderwerpen op het gebied van de arbeidsmarkt beantwoord, Voorzitter.

01:24:44

De heer van der Schaaf: Dank u Voorzitter. Van mijn kant nog een drietal thema's waar vragen over gesteld zijn. Het eerste punt is het vastgoed, waar net ook al een paar keer naar werd gerefereerd. Door corona zien we dat een aantal urgente vraagstukken op het gebied van vraagstuk met name in de binnenstad, veel meer gewicht hebben gekregen, zoals: leegstand, het mogelijk verdwijnen van zalen - wat door de heer Been werd genoemd - en culturele instellingen. Wat wij heel belangrijk vinden in onze keuzes die we maken - voor zover we kunnen beïnvloeden want we zitten op het niveau van bestemmingsplannen - is dat we momenteel willen voorkomen - als gevolg van de huidige situatie - dat zaken veranderen met een definitief karakter. Dit werd ook als eens eerder genoemd in een debat: moet je de huidige leegstand niet bestrijden door zoveel mogelijk wonen erin toe te staan op de begane grond? Dat klinkt aantrekkelijk, want er is een grote behoefte aan wonen en dat ongetwijfeld leiden tot de opvulling van die leegstaande panden. De vraag is: is dit op de lange termijn een gewenste ontwikkeling? Want je kan het niet meer terugdraaien. Dat geldt ook voor de zalen die net zijn genoemd.

01:25:57

De heer van der Schaaf: Tegelijkertijd moeten we ons goed realiseren - als het gaat om vastgoedvraagstukken die al wat langer spelen dan corona - dat je allerlei zaken in stand kan proberen te houden, maar er moet wel economische draagkracht daarvoor zijn. Maar goed, je moet voorkomen dat je niet op basis van tijdelijkheid een definitief besluit gaat nemen. Er is meer voor nodig. Dit gaat dan over het thema: hoe krijg je grip op het vastgoed en de ontwikkelingen in die binnenstad. Het College wil onderzoeken - dat hebben we ook al in de woonvisie aangegeven - dat het publiek vastgoed - wat gemeentelijk kan zijn of een stichting aangestuurd door de gemeente - kan helpen om een maatschappelijke speler te worden op

cruciale plekken. We kunnen nooit de hele binnenstad opkopen. Dat gaan we ook niet doen. Maar als je kijkt naar de geschiedenis van de Folkingestraat, is zo'n [onhoorbaar] succesvol met heel veel panden. Toen was die in het bezit van een corporatie en nu van de gemeente. Daardoor heeft het destijds het karakter gekregen wat het nu ook nog grotendeels heeft. Corporaties kunnen die rol niet meer oppakken. Dat onderzoeken we en we komen ook met een apart voorstel terug.

01:27:07

De heer van der Schaaf: U kan dan de keuze maken of u het verantwoord vindt om daarin als gemeente op te treden. Ook de financiële risico's zitten erin. Maar wij denken dat dat aanvullend nodig is. De samenwerking - wat de heer van der Pol zegt - willen we ook blijven nastreven. We moeten ons ook wel goed realiseren dat er binnen die markt belangentegenstellingen zijn. De vastgoed- retail en horecaondernemers hebben niet altijd dezelfde belangen. Dit over het punt vastgoed. Het thema openbare ruimte werd door een aantal van nu genoemd. We hebben nu een aantal maatregelen - naar aanleiding van corona - in de openbare ruimte genomen en die in deze periode positief lijken te werken. Het verruimen van terrassen op bepaalde plekken, geeft wat meer ruimte voor ondernemers. Het gaf ook meer levendigheid op het moment dat we daar met z'n allen behoefte aan hadden. Ook het strenger optreden tegen geparkeerde fietsen heeft lucht en ruimte gegeven voor wat we nodig hadden in de stad. Dat zijn wel tijdelijke maatregelen. Op het moment dat corona voorbij is, gaan we dit allemaal evalueren. Kunnen we sommige zaken een structureel karakter geven? De vraag van de heer Bushoff: zou je op de Vismarkt nog iets meer kunnen doen dan het uitbreiden van die terrassen? Ik zeg er wel bij - en dat zal de heer Bushoff aanspreken - dat de Vismarkt de plek van de markt is.

01:28:32

De heer van der Schaaf: Dat blijft voortgaan. Maar we kunnen nadenken over een breder herreguleringplan voor de Vismarkt. Hetgeen nu tijdelijk is gegund is geen verworven recht. Tegen de heer Been zeg ik dat het strenger optreden tegen verkeerde of slecht geparkeerde fietsen heel goed bevalt. We zullen kijken of dat regime in de toekomst ook nog nodig is. Ik ben het helemaal met de heer Been eens dat het niet alleen om de fietsers gaat, maar het gaat ook om commerciële uitstallingen en allerlei andere obstakels in de openbare ruimte. De ambitie die het College heeft, hebben we - mede door de corona - nog niet kunnen realiseren in het tempo dat we wilden. We zullen daarover ook nog met voorstellen komen. Over het commerciële vastgoed van de gemeente zijn een paar specifieke vragen gesteld. Wij hebben niet veel commercieel vastgoed als gemeente. Dit is meestal als onderdeel van een gebiedsontwikkeling dat we dan tijdelijk gebruiken. We hebben enkele verzoeken gekregen voor terugbetaling in 2020. Voor 2021 is er daar nog geen sprake van. We volgen de landelijke jurisprudentie op dat punt. Als die verandert zullen wij daar ook het beleid weer op aanpassen.

01:29:58

Voorzitter: Dan zie ik nog een vraag van de heer Bushoff, de heer van der Pol, de heer Been en de heer Onnes. En dan laten we het hierbij.

01:30:11

De heer Bushoff: Dank u wel, Voorzitter. Het College gaf net aan dat er een heel aantal

tijdelijke maatregelen genomen zijn, zoals de Vismarkt en het hard aanpakken van het fiets parkeren. In mijn eigen wijk, de Schildersbuurt, zie ik ook dat een aantal maatregelen heel positief uitpakken. Het College geeft aan dit te gaan evalueren om te kijken of er iets van kan blijven bestaan. Moet ik me dan voorstellen dat er echt een herrijkmoment komt nog voor al die maatregelen verdwenen zijn? Komt die inventarisatie op de raad? Hoe ziet het College dat voor zich?

01:30:30

De heer van der Schaaf: Als dat leidt tot grote veranderingen, gaan we dat met u bespreken. We moeten geen uitgebreid evaluatierapport maken. Ik kan me wel voorstellen dat we collectief even vaststellen wat we goed en niet goed vinden. Het zal ook een plek vinden in diverse plannen. Op het moment dat wij een leidraad voor de openbare ruimte maken, kunnen we deze ervaringen daarin meenemen. Als wij een plan voor een de Grote Markt of Vismarkt maken, nemen we deze aspecten mee. Ook als het concreet gaat over gebieden in wijken, hoeven we daar niet een uitgebreid rapport over te maken maar kunnen terplekke die ervaringen in meenemen. Dit is iets wat met u besproken kan worden en we zullen per geval kijken hoe dat het beste kan.

01:30:30

De heer van der Pol: Ik had nog een vraag gesteld over het voorbereiden van een opleving van het virus in het najaar, wat een heel reëel scenario is. Daar is nog geen antwoord op gekomen. Ik weet niet welke wethouder daarover gaat. s

01:30:30

De heer van der Schaaf: Er gaat geen enkele wethouder over de opleving van het virus. We zijn daar nu nog niet. Als het gaat om de veiligheidsmaatregelen, zitten we nu in een periode dat alles wordt afgeschaald ervanuit gaande dat het hopelijk weer niet oplaait. Maar goed, vorig jaar zaten we in eenzelfde situatie en zijn we ook afgeschaald en moesten we ook weer opschalen. Ik denk dat het voor heel Nederland geldt - en niet alleen voor Nederland - dat we nog voldoende alert zijn om op een opleving adequaat te kunnen reageren.

01:32:29

De heer de Rook: Misschien nog in aanvulling: er wordt onderzocht of er alsnog een teststraat in Groningen zou kunnen komen. Het moet ruimtelijk wel passen, maar die voorbereidingen zijn er. We weten ook dat er landelijk geen lijn is wat zegt tegen de gemeenten: "Bereid je voor op dat scenario". Dat is ook wat landelijk moet worden geadresseerd. Is er een signaal vanuit de Rijksoverheid dat wij als gemeente ons hier massaal op gaan prepareren? Nee, dat is er op dit moment niet. We kijken nu naar dit soort van kleinere initiatieven. We zetten nu vol in op een testsamenleving van september. En er is geen aanleiding om dat nu al te doen. Wat wethouder van der Schaaf zegt, klopt. Mochten die signalen er wel zijn, zullen we ons daar met onze crisisorganisatie met de grootste snelheid op prepareren.

01:33:23

De heer Been: Bedankt, Voorzitter. Nog een vraag over de verdwenen clubs en zalen. Fijn dat de wethouder toe zegt dat de gemeente niet meewerkt aan permanente wijzigingen, maar we vragen ons wel af: wat kan de gemeente nu doen om dit soort gesloten zalen en clubs

weer terug te krijgen of om nieuwe opstart te ondersteunen en te faciliteren? Zijn die vouchers daar bijvoorbeeld een oplossing voor?

01:33:50

De heer de Rook: Die zouden daarbij zeker kunnen helpen. Wat we eerder ook in de beantwoording van de schriftelijke vragen hebben gezegd: "Mocht dit spelen, zoek dan ook contact met de gemeente". Bij een aantal van deze gevallen, moesten wij de krant vernemen wat er speelde. Pas als wij het probleem op tafel hebben, zouden wij er wat aan kunnen doen. We denken dat we nu met die voucherregeling, die subsidie voor Cosimo en die ondersteuning voor private culturele podia, een pakket van maatregelen hebben om dit soort situaties in de toekomst te voorkomen. Mocht dit ergens spelen, is er wel de oproep om dit met de gemeente te bespreken want dan kijken we of we het kunnen oplossen. Als het kwaad al geschied is, hebben we die mogelijkheden niet meer.

01:34:29

De heer van der Schaaf: Voorzitter, nog één opmerking: ik heb niet willen zeggen dat we nooit meewerken aan permanente wisseling van bestemmingen. Die afweging moeten we altijd als gemeente maken. Ik zeg alleen dat we extra voorzichtig zijn in deze tijd om te voorkomen dat het gebeurt op basis van tijdelijke situaties. Als er een permanente situatie ontstaat, waardoor bepaalde concepten simpelweg niet levensvatbaar zijn, zullen we op een gegeven moment mee moeten en kunnen werken. Maar om nu even snel woningbouw maken van zalen die niet worden verhuurd, daar gaan we absoluut niet aan meewerken.

01:34:59

Voorzitter: Als laatste nog de heer Onnes.

01:34:59

De heer Onnes: Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag over coronasteun aan ondernemers die tot nu toe door omstandigheden hiervoor nog niet in aanmerking zijn gekomen. Is er in het kader van deze herstelagenda een mogelijkheid toe?

01:34:59

De heer de Rook: Voorzitter, dit valt technisch onder de portefeuille van wethouder Diks. Dit claimen we dan vooraf. Het voorbeeld wat de heer Onnes noemt, kent iedereen wel en daar heb je de meeste buikpijn van. De landelijke regelingen zouden daarvoor moeten volstaan, maar in sommige gevallen is dat niet zo. De realiteit is dat wij als gemeente niet de mogelijkheden hebben om de gaten - die daar vallen - breed dicht te kunnen laten lopen, in ieder geval niet in algemene zin. Sowieso is het lastig voor het College om op een specifieke casus in te gaan, want je hebt altijd specifieke karakteristieken. Het is niet zo dat wij een regeling hebben voor mensen die buiten de boot vallen bij andere landelijke regelingen. Die mogelijkheid hebben wij niet. Wij hebben wel mogelijkheden zoals de TONK, de tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten. Als er sprake is van acute nood, heeft de gemeente daar altijd voorzieningen voor, als die aan de vereisten voldoen. Ik kan deze casus niet beoordelen. Meneer Onnes, u kunt de ondernemer die u heeft gesproken, verzoeken om contact op te nemen met ons ondernemersloket. Met de bevoegde instanties kunnen we kijken wat we in die specifieke situatie kunnen betekenen. Iedereen die niets landelijk krijgt - zoals u dat stelde - kan die dan iets gemeentelijk krijgen? In algemene zin, hebben wij daar geen regeling voor opgenomen.

01:36:54

De heer Onnes: Ik had het ook niet alleen over deze ene casus. Maar ook over ondernemers die in het eerste kwartaal van 2019 nog geen ondernemer waren, en dat zijn natuurlijk veel meer mensen.

01:37:05

De heer de Rook: Ik denk dat dit een casus is die bij SZW op tafel ligt: hoe om te gaan met startende ondernemers? Die hoort daar ook thuis. Ook in Groningen gaat het over dusdanig veel ondernemers en voor de gemeente is het niet doenbaar om daar specifiek op in te gaan. Die signalen zijn bij ons bekend, en we leggen die neer bij onze contacten van SZW om te kijken of er binnen de karakteristieken en updates van deze regeling nog aanpassingen kunnen komen. Voor onze gemeente is het niet doenlijk om dat zelfstandig voor onze rekening te nemen.

01:37:56

Voorzitter: Het wordt inmiddels ook wel erg technisch allemaal, maar bedankt voor de beantwoording. Ik wil u dan ook bedanken. Ik kijk nog even naar de zaal wat er met dit stuk moet gebeuren. Is er belang bij een Motie?

01:38:13

De heer Dijk: Voorzitter, ik zat net ook even te denken. Het gaat over drie-en-een-half miljoen euro en in mijn bijdrage heb ik in ieder geval duidelijk proberen te maken dat als het om vastgoed gaat, ik vind dat het College echt politieke keuzes moet maken. Van het lijkt het vooral veel op managen van van alles en nog wat. Dus geef mij ook even - voor drieënhalf miljoen euro - de tijd om na te denken waar we dan precies een Motie doen. Maar er zijn een aantal dingen genoemd en ik kan me wel voorstellen dat we met iets komen.

01:38:40

Voorzitter: Dan kijk ik verder rond. De heer van Zoelen heeft ook nog iets te zeggen.

01:38:49

De heer van Zoelen: Nee, net als de heer Dijk, wij misschien ook.

01:38:53

Voorzitter: Sorry. U zei een Motie.

01:38:56

De heer van Zoelen: Ja, misschien een Motie.

01:39:00

Voorzitter: Dan sluiten we bij deze af en wil ik u bedanken voor uw komst en uw aandacht.